

kih so izdelali podohe, ki so predstavljale bradača mestnega stotnika.

Knjigotržec iz mesta Augsburg je l. 1885. pustil natisniti več silk pokojnega Stainingerja, katere je drago prodajal radi brade, ki se je vlekla po tleh.

Cene in sejmska poročila.

Mariberski trg. Na mariborski trg v soboto dne 7. septembra so pripeljali špeharji na 23 vozov 39 zaklanjih svinj, 3 telice, 4 teleta in 1 ovca. Kmetje so pripeljali 12 vozov sadja, 18 vozov krompirja, 16 vozov čebule, 14 vozov zelja in kumarc, 10 vozov sena, 16 vozov ota-
ve in 8 voz slame. Svinjsko meso je bilo po 15—27.50, krompir 1—2, čebula 2—3, zelje 0.50 do 4, 1 kumarc 0.50—1.50 Din. Seno 70—100, otava 60—90, slama 50—60. Pšenica 2.25—2.50, ječmen 2, ovas 1.50, kuzuza 2—2.50, ajda, proso 2.50—3, grah 10—12. 1 kokoš 35—45, par piščancev 30—60, raca 20—30, gos 60—70, domači zajec 10—50. Česen 10—12, kislo zelje 5, kisa repa 2. Gobe 1.50—2.50 Din. Jabolka 3 do 6, hruške 4—8, slive 2—7, breskve 14—20, grozdje 8—16 Din. Mleko 2.50 do 3, smetana 12—16, surovo maslo 40 Din. Jajca 1.25—1.50, med 25—28 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na mariborski svinjski sejem 6. septembra je bilo pripeljanih 415 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari 70—150 Din, 7—9 tednov 200 do 250, 3—4 mesece stari 300—400, 5—7 mesecev 450—620, 8—10 mesecev 700—840, 1 leto stari 1000—1400 Din. 1 kg žive teže 10—12.50, 1 kg mrave teže 17—18 Din.

*

Gospodarska obvestila.

Tečaj za konserviranje sadja in zelenjave se vrši dne 19., 20. in 21. septembra na oblastni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 9. do 12. in od 14. do 17. ure dnevno. Udeleženci(ke) plačajo za obrabo inventarja Din 10.— v šolsko blagajno. Udeležbo je prijaviti potem dopisnice najkasneje do 17. septembra ravnateljstvu šole.

Sadni sejem v Ljubljani. Glavni odbor Sadjarskega in vrtnarskega društva je sklenil v seji dne 1. septembra, da priredi od 19. do 24. oktobra tega leta s sodelovanjem velesejmske uprave velik sadni sejem, s katerim hoče predvsem pospeševati trgovino z namiznim sadjem, kakršnega prideluje Slovenija. Na sejem se bo sprejemalo samo trpežno, zimsko namizno sadje, ki mora biti zrelo, skrbno obrano, ločeno po sortah in izbrano po debelosti. Od vsake sorte, ki jo kdo hoče postaviti na sejem kot vzorec, bo treba poslati najmanj 25 kg (za 1 normalni zaboj) izbranih, enako debelih plodov, ki so brez vsake napake. Samo ob sebi je umevno, da se lahko pošlje od ene in iste sorte tudi sadja za več zabojev, torej 50, 75, 100 kg itd. Sadje bo poslali v navadnih zabojih, kakor jih kdo more dobiti, ali pa v sodih (n. pr. iz cementa), trdno vloženo v lesno volno ali kako drugo primerno snov. Na sejmišču se bo sadje preložilo v normalne zaboje kakoršni so sedaj v svetovni sadni trgovini upelja-

ni. Obenem s pošiljko sadja je javiti društvu, koliko takega sadja, kakor je vzorec, ima dotični posestnik na prodaj. Vse na sejem poslano sadje bodo dobili lastniki plačano po kakovosti in fakratnih cenah. Opozorjamo torej vse posestnike, ki imajo večje množine lepega namiznega sadja, zlasti zimskih jabolk na prodaj, dalje vse podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva, zadruga in sploh vse, ki jim je uspešen razvoj in napredek naše sadne trgovine pri srcu, naj se do konca tega meseca prigrasijo, da se hočejo udeležiti te prireditve. V prigrasilu na navedejo, katero sadje (sorte) in kakšno množino hočejo postaviti na sadni sejem. Pri tej priliki nujno svarimo vse producente namiznega sadja, da se ne prenaglijo s spraviljanjem in s prodajo sadja, zlasti velja to za zimsko letošnja jabolka, in ne nasedajo raznim prekupcem, ki skušajo okoristiti se z letošnjo dobro letino v veliko škodo producenta. Pojasnila daje in prigrasila sprejema Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani, Resljeva cesta 24/II. — Načelstvo.

Šmarje pri Jelšah. Dne 29. septembra priredi tukajšnja Sadjarska podružnica sadni ogled. Radi dobre sadne letine, ki je v našem okraju letos zelo dobra, je naša dolžnost, da naš božji blagoslov pokažemo ne samo domačinom, ampak tudi kupcem iz drugih krajev. Člani podružnice se vabijo, da prinesejo svoje sadje na razstavo že v petek, to je dne 27. septembra. Vsa nadaljnja obvestila dobijo v pisarni okrajnega zastopa. Razstavili bodo lahko le člani sadjarske podružnice, ako pa kdo želi razstaviti sadje in še ni član, lahko plača članarino pri okrajnem zastopu, potem lahko razstavi tudi svoje pridelke že pri tej razstavi. Dne 29. september naj bo naš praznik, ker se priredi privrati sadni ogled. Vabljeni vsi Šmarčani in iz sosednjih občin, da bode obisk tem obilnejši. Takrat se bodo tudi vse vrste sadja poimensko opisovale. Pri otvoritvi boče poučno predavanje. Priskrbeli bomo za kratek čas tudi z godbo. Torej v nedeljo, dne 29. septembra vsi v Šmarje!

Šmarje pri Jelšah. Lepo vreme in vroči solnčni žarki ugodno uplivajo na jesenske pridelke, posebej še na zoreče grozdje, katerega je trsek tako obložen, da komaj drži. Po dolgih letih smo zopet pričakali toli zaželjeno prav dobro vinsko letino tako glede množine ali kvantitete kakor tudi glede kakovosti ali kvalitete. Grozdje je že zelo sladko, posebno žlahtnina, portugalka in druge bolj zgodnje vrste. Žalibog, da so to prazgodaj spoznale naše kure, sršeni in ose. Zoper poslednja dva sladkosnedneža se nam je prav težko boriti in braniti, dočim bi bil pri količkah dobri volji vinogradniških sosedov bolj proti perutnini prav lahek. Prav enostavno jih je treba vsaj do končane trgatve pozapreti. Ljubi mejaši vinogradov in gospodarji, storimo brezpogojno tako, kar vince bo sladko in teklo bo gladko, pa tače naj ne v kurji ampak v naš človeški želoдец!

*

Občni zbor Kmet. družbe.

Slovenci smo mali narod, ki bi moral poznati vsaj na gospodarskem in obče koristnem polju skupnost. Nepotrebna prepirljivost, razdvojenost in zagrizenost je bila vedno v škodo širšim slojem in pri Slovencih. — kmet-skemu stanu. Žalibog se je ravno pri maloštevilnem slovenskem narodu razcepljenost tako ugnezdila, da je sku-

pen nastop glede rešitve gospodarskih vprašanj nemogoč.

Važno skupno gospodarsko središče, ki bi naj družilo slovenskega kmeta, je Kmetijska družba, ki je društvo za pospeševanje kmetijstva. In ravno to skupno ognjišče kmetijstva — Kmetijska družba, je od prevrata do danes jabolko najbolj srditih preprirov. Vsa-koletni večkratni ostril nastopi med zastopniki Kmetijske družbe izvirajo že nad deset let iz dejstva, ker gotovi go-spodje odklanjajo spremembo pravil iz sebičnih namenov. Zastarela le za biv-šo Kranjsko prikrojena pravila dajejo oblast nad družbo v roke manjšini. Borba med »izbrano« vladajočo manjšino in nesmiselno tlačeno ter zapo-stavljeno res kmetsko večino je od pre-vrata do danes onemogočala uspešno delo družbe, ki je služila večkrat vse-mu drugemu, le prvi točki društvenih pravil ne, da bi pospeševala kmetij-stvo. Starejših, ostrih preprirov med za-stopniki Kmetijske družbe nočemo o-menjati. Spomniti hočemo naše kmet-ske čitatelje le na letošnjo sejo glav-nega odbora Kmetijske družbe dne 4. maja. Takrat se je prigrasilo za pristop k družbi 2500 novih članov. Ker je bil ta pristop neljub »gospodujoči manjši-ni«, ga je odklonila. Odklonitev brez podlage — le iz bojazni pred kmet-sko večino je rodila pritožbe in proteste od vseh strani.

Gospodje, ki so zavrnilli 2500 novih udov seve v resnici niso tako kratko-vidni, da bi ne vedeli, da brez agitacije ne bo 100 članov v Kmetijski družbi, kakršna je dandanes. Ravnotako bi brez agitacije dotični gg. ne bili danes odborniki Kmetijske družbe! Tisti, ki so z agitacijo pridobili letos toliko šte-vilo novih članov Kmetijski družbi, ka-terih članov gospoda od glavnega od-bora niso sprejeli, tisti spadajo v glavni odbor, ne pa ljudje, ki branijo kme-tu v Kmetijsko družbo. Tako je in ni drugade!

V četrtek, dne 5. septembra se je vršil v Ljubljani vsakoletni občni zbor družbe. Pri tej priliki je došlo do upravičenega protesta večine, ker je manjšina zavrnila 2500 novopriglašanih članov.

Da bo širša javnost razumela upravičenost protesta večine, povdarjamo dejstvo. V glavnem odboru sta se tekom letošnjega leta pojavili dve struji, ki si močno nasprotujeta glede stališča sprejemanja novih priglašanih članov. Večina glavnega odbora stoji na stališču, da je glavni odbor edini, ki je upravičen sprejemati člane, oziroma odklanjati. Drugi del glavnega odbora, manjšina, pa je mnenja, da glavni odbor si-cer sprejema po pravih člane in ima po pravih pravico, preiskati, če je pri-glašeneo tak, kakor zahteva § 4., to je, če je neomadeževan, samolasten kmet, ali je predsednik zadruga, ali kmetijski strokovnjak, če je priglašen ustno ali pismeno, direktno ali po podružnici. In če se ugotovi, da so vsi ti pogoji izpol-njeni, pravi poleg pravil že zdrava pa-met, da more postati član družbe in da glavni odbor ni upravičen, zapirati slo-venskemu kmetu pristopa k družbi.

Večina je naročila 4. maja letošnjega leta glavnemu odboru, naj sprejme vse novo priglašene ude. Vendar se v najkrajšem času preišče, v koliko so bili eni ali drugi prijavljeni brez vednosti, ali proti volji. Odklonijo naj se vsi tisti, ki ne odgovarjajo pogojem § 4. In pa tisti, ki so vpisani brez vednosti ali proti volji. Glavni odbor je odklonil predlog večine in radi tega postopanja je prišlo ob priliki občnega zбора dne 5. septembra do burnih nastopov. Da pa ne bi prišlo do spora, ki bi bil nepregledno škodljiv celotnemu slovenskemu kmetijstvu, je predlagal dr. Milavec pred prehodom k volitvam še enkrat sledeči predlog: »Novo prijavljeni člani se niso obravnavali v zmislu pravil in se je neopravičeno zabranil vstop v Kmetijsko družbo in pristop na ta občni zbor velikemu številu neomadeževanih kmetovalcev, nad 2500. Radi tega se točka 4. dnevnega reda, to je volitev članov glavnega odbora stavi z dnevnega reda in se skliče izredni občni zbor še v letošnjem letu, takoj, ko bo glavni odbor ugotovil, kateri novo priglašeni člani v zmislu § 4 niso usposobljeni za prave ude Kmetijske družbe, vse druge pa ima glavni odbor sprejeti.« Dosedanje predsednik družbe g. Sancin je prezrl goranji dr. Milavec predlog in dal na glasovanje zahtevo g. Petovarja, da se konča debata. Za predlog je glasovalo mnogo manj kot polovica delegatov, vendar je predsednik ugotovil, da je predlog sprejet. Še potrudi se ni, da bi zahteval protiglasovanje in glasove preštel. Postopanje predsednika je izzvalo vihar ogorčenja in protestov.

Kljub burnemu ugovarjanju je pričel inž. Lah čitati poročilo glavnega odbora v letu 1928 in predložitev računov za leto 1928. Radi trušča ga ni nikdo slišal. G. Lah je prečital od dolgega poročila le dva stavka, predsednik pa je nato kratkoma izjavil, da je poročilo sprejeto. Vse — brez debate, brez glasovanja.

Predsednik je odredil prehod k volitvam, kojih izid je sledeči: Iz Kranjske je bilo prisotnih 217 delegatov. Od teh je glasovalo 148. Lista Trček je dobila 144 glasov. Lista Strcin. — Dr. Basaj 4 glasove. »Izvoljeni« so bili, za predsednika Franc Trček, ravnatelj Zveze slovenskih zadrug, Ljubljana, Ivan Pucelj, Velike Lašče, Lovro Petovar, Ivanjkovi, Anton Globevnik, Ivan Ažman, Hraše pri Lescah. Iz Štajerske je bilo prisotnih 151 delegatov. Od teh je glasovalo 84 in sicer je dobila Kūharjeva lista 73 glasov, Brenčičeva lista 10, 1 glas je bil neveljaven. »Izvoljeni« so bili: Štefan Kūhar, Puconci, Andrej Zmavc, Maribor, Martin Rožman, Artiče. Večina je ugovarjala proti takim volitvam in v znak protesta zapustila zborovaje.

Proti opisanemu občnemu zboru se bo pritožila večina na pristojno mesto. V očigled vednim sporom v Kmetijski družbi pa izjavljajo že danes delegati in člani iz Štajerske, da si bodo osnovali lastno Kmetijsko družbo za mariborsko oblast, kjer ne bo prostora za

strankarske prepire manjšinske gospode, ampak bo delala za prosopek kmetijstva res kmetska večina.

*

Čiščenje semena domače detelje.

Ker vemo, da le dobro seme daje dober plod, bi bila naša dolžnost, da bi se pobrigali, da bi imeli res le dobro seme doma in da bi le dobro seme sejali. Kolkiko pa je takih posestnikov pri nas, ki pridelajo dobro deteljno seme za seme? Mislim, da so prave bele vrane. Pogostoma je seme tako onesnaženo s plevelom, da spravijo več plevela na njivo ali na travnik, kakor pravega deteljnega semena.

Kaj je neki vzrok tega tako globoko vkoreninjenega zla? Navadno ni posestnikom niti znano, da se da seme izčistiti. Čestokrat pa bi radi seme čistili, pa ne vedo, kdo bi jim seme izčistil.

Zato je neobhodno potrebno, da ve vsak posestnik, da se da deteljno seme izčistiti na Oblastni kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru in sicer Vrbanova ulica št. 33. Čisti se pa lahko vsak dan razven nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne. Treba je prinesiti ali pripeljati seme. Komu je pa predaleč, ta lahko pošlje seme po železnici in dobi izčiščeno seme tudi po železnici vrnjeno. Pri tem ni treba nobenih vlog ali kolkov, pač pa je dobro, da se na dopisnici javi, kdaj se namerava priti čistiti seme, da si znal zavod pravočasno bolj urediti delo.

Do tu bi že vsak te pogoje sprejel, ampak kako in kaj s plačilom, bo vsak imel v mislih. S plačilom je tako, da se pravzaprav brezplačno čisti posestnikom. Gnati morajo sami le stroj, ali pa postaviti k stroju hlapca ali delavca. Oni ki pošiljajo seme po železnici, ti morajo plačati najetega dninarja, ki mora peljati seme iz kolodvora sem in izčiščeno seme na kolodvor, to pa že stane kakih 30 do 40 Din.

V ostalem plačujejo posestniki le vrednost 1% od prečiščenega semena, to je na primer če bi kdo prinesel v čiščenje 50 kg semena, ta bi moral plačati toliko kolikor je vredno pol kg deteljnega semena na trgu, recimo torej

Novc knjige.

»A njega ni...« je povest iz svetovne vojne. Pripovedovanje je tako mikavno, da čitateljica knjige ne bo odložila, preden je do konca ne prečita. (Vigred). Nabavite si jo! Stane nevezana samo 15 Din, vezana 22 Din (brez poštnine). Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru, v Slomškovi tiskovni zadrugi v Celju, v Katoliškem tiskovnem društvu v Ptujju in pri pisatelju Fr. Kolencu (kaplan, Murska Sobota).

Sadje v gospodinjstvu. Gotovo je, da je sadje eno najbolj zdravih hranil. Sadja imamo. Ali pa ga znajo naše gospodinjve v redu spraviti in ohranjati ter prirediti za hrano? To mora vsaka gospodinja znati. Zato pa naročite knji-

10 Din. Oni, ki dajejo pa večje množine detelje v čiščenje, ti morajo plačati pol dinarja za vsako kilo pripeljanega semena. Ta denar, ki se tako steka v blagajno, služi za popravila pri stroju za male izdatke na primer za nova jermena. Če bi preostajalo kaj denarnih sredstev se bi kupila druga sita, na primer taka za čiščenje lucerne. Če bi pa zavod imel tudi končno sito za lucerno, tedaj bi se ustanovila taka postaja za čiščenje deteljnega semena kje drugod s temi denarnimi sredstvi in sicer tam, kjer se je izkazalo, da jo najbolj rabijo posestniki, ker so najbolj pogostoma prihajali na sedanjo, ki leži ob voznem križišču železnic. Kmečki denar bo potem prišel v dobro zopet kmetskemu ljudstvu.

Na nekaj pa nikakor ne smemo pozabiti, da morajo vsi odpadki in ves plevel ostati na zavodu, če tudi morda se kakemu posestniku in morda še bolj kakim posestnici škoda zdi. Odpadki in plevel ostanejo tukaj, ker semkaj spadajo. Dobro seme pa v roke posestnikom, da bodo imeli korist od našega čiščenja. — Inž. Henrik Mohorčič.

Reja goveje živine na Tirockem. Tirolska je od narave pripravna in poklicana za živinorejo. Ona redi sivo-rjavo planinsko in čisto sivo gornjeinsko govedo v gornjeinski dolini in vseh obstranskih dolinah, v gornji spodnjeinski dolini in Lechski dolini. Pegasto živino (bernske pasme) v spodnjeinski dolini. Pincgavsko v okrajih Kitzbühl in Kufstein (izhodno od železniške proge Wörgl—Kufstein), kakor tudi v izhodni Tirolski. Zillerdolsko in Fax-živino v gornjem delu spodnjeinske doline. Daleč razprostrane rejne družbe, v posameznih rejnih okrajih združene v zadruge, skrbijo po skrbni preiskavi ob sprejetju in plemenskem vknjiženju, po vestnem plemenskem knjigovodstvu ter skrbni preizkušnji glede množine mleka, tako, da se vrši reja po modernih načelih. S tem je v zvezi stroga odredba, vsakoletno alpenje vse živine večinoma po planinah čez 2000 metrov, tako, da se ne morejo doseči rekordne številke glede množine mleka brez posebno tečne krme. Posamezne družbe beležijo letno povprečno 2400 do 2000 litrov mleka. Vsak kupec ve, da tirolska živina, nahajajoča se v še boljših razmerah, podane številke še daleč preseže. Septembra, oktobra in novembra se vršijo najbolj znameniti živinski sejmi, ki nudijo najlepšo priložnost za nakup prvovrstne plemenske in porabne živine. Opozarjamo na tozadevni inserat v oglasnem delu glede sejmškega seznama.

go, ki vas o tem pouči: **Sadje v gospodinjstvu.** Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane Din 24 in pošt-nina.

R. Patè. Obljube Srca Jezusovega. Izdal in založil Glasnik presv. Srca Jezusovega, Ljubljana. 80 strani. Cena 8 Din; v dvobarvnem tisku 10 Din. Po pošti 1.50 Din več.

Organistovske zadeve.

Oblastni odbor mariborske oblasti je z dopisom od 10. oktobra opr. št. VC 2466/27 Društvu organistov javil, da se od plačevanja občinskih doklad k državnim trošarini na bernsko vino oproščajo vsi duhovniki, organisti in cerkveniki, kateri dobivajo to vino kot del